

Вишне夫ська Ю. В., к.ю.н., доцент
Київський кооперативний інститут бізнесу і права

ВПРОВАДЖЕННЯ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ ЯК РОЗУМНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНОЮ СФЕРОЮ

Анотація. У статті розглянуто сутність публічного управління туристичною сферою з урахуванням критеріїв інформаційно-технологічного розвитку. Аргументоване впровадження Smart-технологій у сферу туризму. Наведені приклади діючого проєкту на рівні муніципалітету. Упорядковані напрями застосування Smart-технологій у публічному управлінні туристичною сферою.

Ключові слова: інформаційне суспільство, інформаційні технології, Smart-технології, Smart tourism, Smart city, туристична дестинація, публічне управління

Проблема дослідження та її актуальність. Розвиток туризму в Україні на сьогоднішній день є одним із пріоритетних напрямів діяльності для всієї економіки країни. Враховуючи нові політико-економічні віяння та ситуації, публічне управління буде раціональним у випадку взаємодії усіх секторів економіки, які пов'язані з туризмом. Бурхливий інформаційно-технологічний розвиток торкнувся всіх сфер життя людини, не оминаючи і туристичну, тому публічне управління туристичними дестинаціями вимагає впровадження нових методів та способів, вивчення яких є актуальним для наукової та прикладної проблематики. Для виконання поставлених завдань використовувалися емпіричний, аналітичний та дидактичний **методи дослідження**. Проводились дослідження застосування Smart – технологій у м. Києві в рамках проєкту «Kyiv Smart City».

Основними вихідними даними, які використовувалися в процесі дослідження, були аналіз останніх публікацій таких науковців, як Г. Багієв, Д. Бухаліс, Р. Багтіо, К. Боес, М. Бойко, А. Виноградов, Ю. Забалдіна, А. Інверсіні, В. Квартальнов, С. Мельниченко, А. Набієв, Є. Ромат, М. Скопень, Т. Ткаченко, а також нормативно правова база національного законодавства сфери туризму, включаючи Стратегію розвитку туризму та курортів на період до 2026 року схвалену Розпорядженням КМУ від 16 березня 2017 р. № 168-р. (далі - Стратегія) та План заходу з реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів на період 2026 у 2019 р., затверджений Наказом Міністерства економічного розвитку та торгівлі України від 05.03.2019 року № 346 (далі - План заходів).

Результати дослідження. Суб'єктами публічного управління туристичною сферою є органи публічної адміністрації, загальнодержавного, та насамперед, місцевого та регіонального рівня. Основним завданням публічного управління туристичною сферою, на нашу думку, має бути створення належних умов розвитку

Туристичні регіони: розвиток, інституційне середовище та розумне локальне управління

туристичних DESTИНАЦІЙ. Це сприятиме підвищенню рівня якості обслуговування та задоволення потреб туристів і забезпечуватиме ефективне функціонування та використання туристичних ресурсів.

В умовах глобалізації економіки в усіх сферах життєдіяльності людини відбуваються різноманітні технологічні зміни, не винятком є й туристична сфера. Саме сфера туризму потребує сучасного оновлення і модернізації, враховуючи новітні тенденції та динаміку розвитку інформаційного суспільства.

Інформаційне суспільство – це новий етап розвитку людства, в якому будь-яка людина за допомогою інформаційних технологій може отримувати, переробляти та розповсюджувати інформацію, а держава повинна забезпечувати якісний рівень інформатизації усіх секторів економіки [1]. Тому, логічно, що при створенні інструменту управління в публічно-управлінських відносинах туристичної сфери необхідно враховувати такі критерії, як:

1. вільний доступ людини до інформації;
2. високий рівень розвитку інформаційних технологій;
3. наявність розвиненої інформаційної інфраструктури суспільства.

Особлива увага у цьому напрямі приділяється інформаційним технологіям, адже безперервний кругообіг даних, їх розподіл і використання визначають в умовах сьогодення конкурентоздатність суб'єктів на туристичному ринку. Поряд із цим існує потреба у нових способах і засобах надання туристичних послуг, інноваційних управлінських рішеннях, застосуванні «розумних технологій» у туристичній сфері та секторах економіки, дотичних до неї. Зміна векторів та пріоритетів туристичного ринку, посилення ролі інноваційного складника в процесі надання туристичних послуг, нові підходи до комунікаційної взаємодії між туристами та суб'єктами сфери відпочинку вимагають нових підходів до управління не тільки підприємствами сфери відпочинку, а й туристичними DESTИНАЦІЯМИ та містами, що є актуальною науковою та прикладною проблемою. [2]

Сутність туризму як мобільної форми споживання та рекреаційної діяльності, що ґрунтується на подоланні простору, пов'язана з характером середовища в широкому розумінні цього поняття, тобто – природного довкілля, соціально-культурного середовища та економічної системи. На відміну від інших секторів, продукція яких доводиться до споживача, туризм зумовлює міграцію людей до місць зосередження туристично-рекреаційних ресурсів та об'єктів туризму. Споживання туристичного продукту в основній частині відбувається у визначеному туристом місці, тобто означене територіально. Цю місцевість прийнято трактувати як туристичну DESTИНАЦІЮ. [3]

Що стосується опису категорії smart із позиції управління розвитком міста, то аналіз сучасних трактувань «Smart city» в загальному розумінні – це концепція, спрямована на забезпечення високої якості життя людей та їх економічне зростання через активне впровадження в процеси життєзабезпечення міста інноваційних

Туристичні регіони: розвиток, інституційне середовище та розумне локальне управління

технологій. Іншими словами, найрозумніші міста світу – ті, що навчилися використовувати всі свої ресурси для підвищення якості життя населення. Як правило, до базових характеристик smart city відносять такі концепції: розумна економіка (smart economy), розумна мобільність (smart mobility), розумний підхід до навколишнього середовища (smart environment), розумні люди (smart people), розумний спосіб життя (smart living), розумне управління (smart governance) [4]. На жаль, лише у деяких містах України, зокрема Львові, Києві, Вінниці, Одесі, спостерігаються окремі аспекти такої діяльності в туристичній сфері.

Цікавим є інноваційний проєкт, розпочатий у 2015 році в м. Київ «Kyiv Smart City», який включає в себе низку інноваційних рішень для розвитку столиці. На жаль, в зазначеному проєкті туризм не став пріоритетним сектором економіки міста. Чинником такого становища те, що у проєкті «Комплексної цільової програми розвитку в м. Києві до 2018 року» відсутнє положення щодо розвитку в м. Києві смарт-туризму та перетворення його на смарт-дестинацію.

Проведений аналіз показали, що ні План заходів, а ні сама Стратегія, не передбачають жодних заходів задля впровадження та застосування Smart технології для розвитку туризму.

Серед основних стратегічних цілей розвитку сфери туризму та курортів з урахуванням сучасного стану і тенденцій розвитку України на період до 2026 року [5] для розвитку інформаційного суспільства передбачає:

- удосконалення інформаційної інфраструктури рекреаційних та туристичних послуг шляхом створення центрів туристичної інформації та популяризації туристичних продуктів під час провадження ярмаркової, фестивальної та виставкової діяльності;

- створення та ведення іноземними мовами туристичного Інтернет-порталу «Відвідай Україну» («Visit Ukraine») із представленням у єдиному форматі достовірної та актуальної інформації про туристичні можливості регіонів та міст України;

- створення інтерактивної бази даних, що містить інформацію про туристичні та рекреаційні ресурси України, придатні для використання в сфері туризму та курортів, зокрема об'єкти культурної спадщини та природно-заповідного фонду, рекомендовані для відвідування туристами та формування національної мережі туристично-екскурсійних маршрутів.

Своєю чергою План заходів за напрямом «Розвиток туристичної інфраструктури» для забезпечення комплексного розвитку територій передбачає [6]:

- установлення інформаційно-вказівних знаків до об'єктів туристичної інфраструктури українською та англійською мовами, що на думку розробників сприятиме створенню системи європейського інформування, підвищення рівня комфорту пересування та безпеки туристів, доступності туристичних об'єктів;

Туристичні регіони: розвиток, інституційне середовище та розумне локальне управління

- створення сучасних інформаційних центрів та пунктів з урахуванням міжнародних норм і стандартів, що сприятиме збільшенню кількості туристів та надання підтримки особам, які подорожують самостійно.

Як ми бачимо, запропоновані заходи є початком та наміченим стратегічним шляхом до становлення розумного публічного управління.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, зауважимо, що для сучасного інформаційного суспільства при розумному публічному управлінні є необхідним впровадження Smart-технологій у сферу туризму. Діючий проєкт в м. Київ «Kyiv Smart City» є позитивним прикладом публічного управління в сфері туризму. Стратегія визначає, що основна складова організаційного механізму є впровадження сучасних інформаційних технологій, але при цьому, не акцентується на застосуванні Smart-технологій, які за своїми властивостями могли б сприяти кращим результатам розвитку туристичних дестинацій. Тому надважливо запроваджувати такі ініціативи через недержавні громадські інститути та, безперечно, доопрацьовувати нормативні акти, які потребують доповнення норм щодо впровадження інноваційних рішень публічного управління туристичної сфери.

Список літературних джерел:

1. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти [Текст] / І. В. Арістова; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків: Ун-т внутрішніх справ, 2000. – С. 90, 386 с.
2. Дащук Ю.Є., Лепкий М.І., Досвід використання smart-технологій в управлінні туристичним продуктом міста// Приазовський економічний вісник Випуск 3(14) 2019. – С. 295.
3. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями : підручник / Н. В. Корж, Д. І. Басюк. – Вінниця: «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. – 322 с.
4. Ткаченко Т.І., Туник О.М. Матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети» (м. Харків, 20.11.2015 р.). – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразін, 2015. – 224 с. – С. 248-250. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/tkachenko8.htm
5. Розпорядження, Кабінет Міністрів України, від 16.03.2017 № 168-р, «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kr170168?an=40>
6. Наказ Мінекономрозвитку від 05.03.2019 №346 "Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року у 2019 році". – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>